

Spira Ernőné Berner Judit Esküvője

Ez a kép az unokatestvérem, Berner Judit esküvőjén készült, 1932-ben Budapesten. Spira Ernővel házasodott meg. Bal oldalon az első álló alak Muki [Berner Miklós], a következő férfi én vagyok, a kislány, a menyasszony balján, Mari, az unokahúgom, Joli nővérem kislánya. A menyasszony Berner Judit, és mögötte áll a férje, Ernő. A negyedik cilinderes férfi Dudus, a harmadik Berner gyerek.

Celin, anyukám nővére férjhez ment Berner Menyhérthez, a Menyus bácsihoz, aki Beregszászról jött, és vallásos ember volt. Egyébként kereskedő volt, a Deák Ferenc utcában volt egy nagy szövetkereskedő cég, ahol ő üzletvezető-féle volt. Menyus nagyon mozgékony és határozott ember volt. Ők voltak anyagilag is, azt hiszem, a legjobban eleresztve. A Paulay Ede utcában az első emeleten laktak, azt hiszem, egy kétszoba-összkomfortos lakásban, lehet, hogy háromszobás volt. Egy nagy lakás volt. Ott három gyerek volt: a Miklós, a Judit és a Dudus. Ő volt a családban, aki vallásos volt úgy igazából.

Ők tartották is a kapcsolatot velem, mert úgy mondták, hogy a Menyus bácsi volt az én keresztapám. [A brisz alatt a "szándák" tartja a gyermeket, akit általában komának szoktak hívni. -- A szerk.] Ő tartott, amikor malenoltak. És a Menyus az apámmal nagyon jó kapcsolatban volt. Amikor már nagyobbacska voltam, minden péntek este ott vacsoráztam náluk. A péntek este az övük volt. És akkor gyertyagyújtás volt, imádkozás volt. A szüleim nagyon pártfogolták ezt, hogy én náluk megkapom a szükséges zsidó nevelést. Templomba is velük jártam, volt neki egy helye a Rumbach utcai ortodox templomban. Volt, hogy magamtól is elmentem hozzá, és emlékszem, hogy nem szabadott éppen akkor szólni hozzá, mert úgy mondták, hogy a smone eszréből [18 áldás] nem szabad kilépni, amíg azt elmondták. És mondták, mondták, mondták, és akkor egy lépést előre léptek, kettőt hátra, és akkor lehetett hozzá beszélni. Ez maradt meg bennem.

Hozzájuk jártak Beregszászból a rokonok, akik még pajeszosak voltak. Szigorú kóser konyhát vitt a Celin néni, még ezek a nagyon vallásosak is mertek náluk enni. A Celin néni a gettóban volt, és ott pusztult el.

Dudus [Dezső] 1919-ben született, és nem tudom pontosan, mit tanult, csak annyit tudok róla, hogy őt nem vitték el, bujkált Pesten, és rögtön a holokauszt után kiment Amerikába, ahol összeházasodott egy volt világbajnok vívónővel, aki magyar származású volt. Én már nem találkoztam vele, valamikor később hallottam, hogy öngyilkos lett.

A lányuk, Juci egy Spira nevezetű zsidó hulladékgyűjtőhöz, aki egy gazdag ember volt, ment feleségül. De nem volt nagyon jó a házasságuk, mégis onnan született neki mind a három gyereke. A fiuknál, Miklósnál egy gyerek volt, az Erika, aki 1946 körül születhetett. Maca, aki Miklós első felesége volt, egy végtelen rendes nő. És ez a Maca Adival, a feleségemmel volt együtt munkaszolgálatos. Maca rákban halt meg. Rózsi, Miklós második felesége is egy nagyon rendes nő, még él. Miklós velem együtt volt munkaszolgálatos, de csak az esztergomi táborban. Utána ő egy másik századdal elment.

1956-ban az egész család [azaz Spira Ernő és családja] disszidált Kanadába. Montrealban élnek, négy gyerekük lett, meglátogattuk őket, amikor kint jártunk Kanadában.